

בית משפט השלום בירושלים

26 יוני 2011

ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה
לביטוח בע"מ

אל: עו"ד דורון גנסי, משרד עו"ד: דורון גנסי
אל: הלל 10 מיקוד 94581
ירושלים

טלפון מרכז מידע: 077-2703333

מכתב מלווה

מצורף בזה מסמך פסק דין.

כ"ד סיון תשע"א, 26 יוני 2011

תאריך

חתימת מזכיר

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

<u>התובע</u>	שאול דרהין ע"י ב"כ עו"ד דורון גנסיין	בעניין:
	נגד	
<u>הנתבעת</u>	איילון חברה לביטוח בע"מ ע"י ב"כ עו"ד יפעת נפתלי	

פסק דין

מבוא

1. התובע, יליד 1980, נפגע בתאונת דרכים שארעה ביום 21.1.04. הנתבעת היא מבטחת הרכב בו נהג התובע והיא איננה חולקת על חבותה (הודעת הנתבעת מיום 28.2.07).
2. פגיעת התובע בתאונה הייתה בידו השמאלית ובעיקר במרפק ובאמה. נגרם לו קרע עמוק באספקט האולנרי באורך של כ- 10 ס"מ. לבדיקתו מונו שלושה מומחים רפואיים בתחומי האורתופדיה, הנוירולוגיה והכירורגיה הפלסטית. כפי שאפרט להלן אף שנכותו של התובע אינה נראית משמעותית הרי שהטענה המועלית במסגרת התביעה ובמהלך שמיעת הראיות היא כי אותו נזק קטן יחסית הוא בעל השלכה דרמטית על יכולתו של התובע לעבוד במקצוע שהיה במסלול הכשרה אליו בעת התאונה – שוחט בקר.
3. כפועל יוצא מטענות התובע במישור התפקודי מונו שני מומחים רפואיים בתחום הרפואה התעסוקתית – ד"ר מנחם פורט ולאחר מכן, עם תום חקירתו הנגדית, מונה ד"ר ישראל טרייבר מומחה רפואי נוסף. שני המומחים, שדעותיהם בשאלה שבמחלוקת היו קוטביות – גם נחקרו על חוות הדעת שניתנו.

הנכות הרפואית

4. כאמור, לבדיקת התובע מונו שלושה מומחים רפואיים בשלושה תחומים שונים: הכירורגיה הפלסטית; האורתופדיה והנוירולוגיה.

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

הנכות בתחום הכירורגיה הפלסטית

5. בתחום הכירורגיה הפלסטית ניתנה חוות דעתו של ד"ר סרג'יו לוסטהאוז. ממצאי בדיקתו היו כי קיימת צלקת מכערת בגודל של כ- 10 X 5 ס"מ; אנסטטית, דבוקה לעומק הרקמות באספקט האולנרי של המרפק השמאלי ללא מגבלות תפקודיות. עוד הוא מציין כתם דיספיגמנטרי באיזור תורם עור בירך הקדמי משמאל.
6. המומחה מזכיר כי בבדיקת הולכה עצבית שנערכה ביום 21.6.04 נמצאה נויורופטיה קלה בסעיף התחושתית של העצב האולנרי בגובה האמה ובבדיקה מאוחרת יותר מיום 6.3.06 נמצא כי העצב תקין ללא עדות לנוירופטיה.
7. הוא מסכם את חוות דעתו בקובעו נכות של 10% עבור הצלקת במרפק וקובע נכות זמנית למשך כחודשיים וחצי; נכות של 50% למשך שלושה חודשים ונכות של 20% למשך חצי שנה. בסיכום הדברים הוא כותב כי **המצב הנוכחי לא יגביל את מר דרהין לשום פעולה פיזית בעתיד, הן תפקודי והן הקשורות להפעלת כוח גס או עדין. כמו כן מסוגל לעבוד בכול עבודה'.**

הנכות בתחום הנוירולוגיה

8. המומחית בתחום זה, ד"ר א' קורן לובצקי, כותבת כי מצאה בבדיקה של יד שמאל עדות לחולשה בשרירים. היא מציינת כי חודש לאחר הבדיקה נמצא כי התובע סובל מפגיעה מסוג Neuropraxia בעצב האולנרי משמאל וכי מדובר במונח המתאר סוג פגיעה קלה בעצב שאמורה להשתפר. גם בבדיקה הקלינית וגם בבדיקות חשמליות אובחן בהמשך כסובל מפגיעה בעצב האולנרי באיזור המרפק השמאלי.
9. בבדיקה הקלינית שערכה היא מצאה כי ביד שמאל יש עדות לחולשה בשרירי Palmar Interossei (4/5); קיימת מעט חולשה 5th Opponens of the (5-5) וכן מעט חולשה Flexor Digitorum Profundus (4/5) של אצבעות 4,5. עוד מציינת המומחית כי מצאה ירידה בתחושה שטחית לפי עצב אולנרי משמאל בכף יד ודיסאסטזיה באיזור הצלקת. היא מוסיפה כי התובע סבל בעבר מחתך ביד שמאל עם קרע בגיד וכף יד שמאל נמצאה עם שינויים טרופיים מילדות.
10. בהתייחסה לתלונותיו של התובע על קשיים בתפקוד היד השמאלית היא אומרת כי אכן בבדיקה יש עדות לפגיעה בשרירים המעוצבים על ידי העצב האולנרי (**ירידה בכוח וירידה בתחושה** באיזור אנטומי מתאים לעצב זה) ולמרות שהבדיקה החשמלית כיום

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

תקינה ידוע שלעיתים ניתן למצוא פגיעה קלינית אמיתית בנוכחות מהירות הולכה עצבית תקינה. היא התרשמה כי התובע נראה אמין בבדיקה.

11. בסיכום חוות הדעת היא כותבת כי להערכתה מגיעה לתובע נכות של 10% לתקופה של חצי שנה ונכות לצמיתות בגובה של 5% בהתאם לסעיף 31 א' 2 לתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), תשט"ז - 1956.

חוות הדעת בתחום האורטופדיה

12. ד"ר מנחם יצחקי שמונה מומחה בתחום זה מציין כי כל שמצא הוא הגבלה קלה ביותר וזניחה בטווח התנועה של המרפק שבאה לידי ביטוי בכיפוף הסופי של המרפק השמאלי. תנועות היד מלאות. הוא מצטרף להמלצה לקבוע נכות עבור הצלקות ושולל את האפשרות כי קיימת נכות אורטופדית.

הנכות הרפואית - סיכום

13. הנכות הרפואית המשוקללת, כפי שזו עולה משלוש חוות הדעת, היא אפוא 14.5%.

הנזק

הפסד השתכרות – כללי

14. כפי שפירטתי לעיל השאלה המרכזית העומדת להכרעה נוגעת להשלכה שיש לפגיעה בידו השמאלית של התובע על יכולתו לעבוד כשוחט. בחינתה של שאלה זו מחייבת התייחסות לתשתית העובדתית שהונחה ולהערכתם של שני מומחים שמונו בתחום הרפואה התעסוקתית.

עדות התובע

15. התובע מתאר בתצהירו כי הוא בא ממשפחה חרדית ואביו משמש כרב שכונה בכפר סבא מטעם הרבנות הראשית. לדבריו למד בבית ספר יסודי בבני ברק ולאחר מכן בשיבה קטנה. בהמשך למד חמש שנים בשיבה גדולה בירושלים. לאחר שניסה הוא עבר ללמוד דיינות בכולל ולמד שם שנתיים.

16. במהלך הזמן התגבשה אצלו ההחלטה להפסיק את לימודי הדיינות ולחפש כיוון אחר. בקיץ של שנת 2003 הוא החל ללמוד בנוסף לדיינות ובשעות אחר הצהריים באופן עצמאי חומר הנוגע למקצוע השחיטה. הוא התחיל בשחיטת עופות ולמד את כל החומר

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

- העיוני והמעשי. הוא נבחן על ידי אביו והוסמך על ידו כשוחט עופות בחודש ספטמבר 2003.
17. בשנים 2003 ובתחילת 2004 הוא למד לימודים לצורך הסמכה כשוחט בקר, הן עם אביו, הן לבדו והן עם מנחם חממי. באותה תקופה המשיך בלימודי הדיינות בבוקר ועסק בלימודי שחיטת בקר אחרי הצהריים.
18. התובע מספר כי לפני התאונה תכנן לבחור באחת משתי אפשרויות – לנסוע ביחד עם אשתו לונצואלה לפי הצעה שקיבל ולהתגורר שם ולעבוד כשוחט בקר; השניה – לנסוע לבד לארצות הברית ולחזור לארץ מדי 3-4 חודשים ללעבוד במפעל בארצות הברית. לטענתו אשתו הסכימה לעבור לחיות איתו בונצואלה והוא טוען כי היה יכול להשתכר שם 4,000 דולר לחודש כאשר הוצאות המחיה לרבות הדיור, הביטוח והחינוך היו על חשבון הקהילה היהודית. בארצות הברית, כך כותב התובע בתצהירו, היה יכול להשתכר של 4,200 דולר לחודש.
19. לאחר התאונה שאירעה ביום 21.4.04 טוען התובע כי החל לסבול מרגישות רבה באיזור השתל והמרפק השמאלי ונגרמים לו כאבים כאשר נוגעים בו ביד באיזור השתל והמרפק. הוא מתקשה להניח את היד על ידית ומשענת ומתקשה מאוד בהרמת משאות ביד שמאל. בנוסף הוא מתלונן על ירידה בתחושה באיזור כף יד שמאל ובאצבעות יד שמאל ומוגבל בתפעול האצבעות, הרמת משאות והרמת חפצים.
20. התובע מתאר כי ניסה ללכת ולשחוט עופות לאחר התאונה אך לקח לו זמן רב להכין את סכין העופות דבר שהוא קל יותר מסכין של בקר. הוא הצליח לשחוט כמה עופות אך הדבר לקח זמן רב – הרבה מעבר למקובל במפעלים תעשייתיים. בעוד שלפני התאונה התאמן בשחיטת בקר ושחט מספר כבשים ועגלים ללא קושי לאחר התאונה הוא שחט שני כבשים לפני שקיבל את תעודת שוחט הבקר אך בעת שהתכוון היה לו את הפנאי שנדרש להכנת הסכין שכן הוא הכין בבית ללא לחץ.
21. לדברי התובע כשנה לאחר התאונה הוא קיבל את ההסמכה כשוחט בקר אף שהיה ברור לו שהוא אינו מסוגל לתפקד בפועל כשוחט בקר.
22. בתצהיר מציין התובע כי הוא בטוח בכך שהסיבה היחידה לכך שהוא אינו עובד כשוחט עופות או בקר היא הפגיעה בתאונת הדרכים. מאז התאונה התובע אינו עובד אלא לומד וחי ממלגה של 800 ₪ לחודש.

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

23. בפתח עדותו בבית המשפט הדגים התובע את עבודת השחיטה. הוא תיאר כי יש להשחית את הסכין הקטנה משלושה כיוונים, הצד הנגדי, צד ימין וצד שמאל והראה את האבנים השונות שבהן משתמשים להשחית הסכין. הוא הראה את אופן אחיזת הסכין ואת השחיתה כך שהסכין מוחזקת ביד הימנית אך בעת העמדת הסכין על האבן נעשה שימוש ביד שמאל. הוא הבהיר כי הוא יכול להעמיד סכין ויכול לשחוט כי יד ימין שלו בריאה. הבעיה שלו היא בהשחזה שמהווה את רוב עבודת השחיטה:

"אני יכול להעמיד סכין, אני יכול לשחוט כי יד ימין שלי בריאה הבעיה שלי היא בהשחזה שהיא רוב הקטע המעשי של השחיטה, את השחיטה עצמה זה אולי 20% מהעבודה. העמדת הסכין היא 80%. במיכשור שקיים כיום, הבהמה מגיעה בצורה מוכנה, היום בגלל המחשוב – פשוט צריך לתת אקט של שחיטה ולזוז אחורה. חוץ מזה צריך לשים את יד שמאל ולנגוע בקנה ובושט. זה לא בעיה למצוא אותם, צריך להחזיק אותם.

יש 5 דברים שפוסלים את השחיטה – שהייה – השוחט צריך לגמור הכל ולזוז אחורה בלי להפסיק בעמצע... הגרמה – לשחוט לא במקום, חלדה – הסכין נכנס במקום שלא רואים את הסימנים, עיקור – שאם הסימן נתלש לפני השחיטה הבהמה נבלה. אין בעיה ביד ימין. הבעיה בעיקר בהעמדת הסכין.

שחיטה של בקר היא 150 – 200 בהמות ביום בחו"ל – 600 – 800 בהמות ביום. זה עובד בשיטת סרט נע." (עמ' 19-20).

24. בחקירתו הנגדית נשאל התובע לגבי מקצועות אחרים אפשריים עבורו כמו עיסוק כסופר סת"ם, מוהל או משגיח כשרות. עמדתו הייתה שרצה לעבוד כשוחט וכי אין לו יכולת לכתוב יפה או יכולת לתפקד עם היד באופן עדין כפי שנדרש בעבודות שהוזכרו (עמ' 22, ש' 15-26). הוא תאר כי אביו שוחט והוא זה שלימד אתו את העבודה (עמ' 23, ש' 11-15). עוד פירט התובע את תהליך הלימוד וההכשרה שעבר לצורך הסמכתו כשוחט וכן את המבחן (עמ' 24). באשר לתיאור העבודה הוא הסביר כי כל שוחט מחזיק תמיד שני סכינים, מעמיד אותם מהלילה ומניח אחת ליד השניה. ברגע שנפגם הוא חייב להיעזר בסכין השנייה (עמ' 25, ש' 16-19).

25. באשר לאפשרות שיעבוד כשוחט עופות הוא ציין כי גם שחיטה זו קשה עבורו שכן יש לאחוז בעוף ביד שמאל והעוף שוקל 2-3 ק"ג (עמ' 25, ש' 28-29).

26. התובע נשאל בחקירתו לעניין העבודה שהוצעה לו. הוא תאר כי פנה אליו רב הקהילה והציע לו את העבודה לאחר ששוחח עם נשיא הקהילה. הוא שלח קורות חיים; את התעודה שנתן לו אביו ואת התעודות האחרות ואז קיבל הצעה לעבוד שם תמורת שכר

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

של 5,000 דולר כולל העסקה של אשתו. הוא ביקש כי יוצע לו תשלום בנפרד ואז הוקטן השכר ל- 4,000 דולר והוסכם על תשלום נפרד לאשתו (עמ' 27, ש' 12-16). הוא טען כי ניתן אישור להעסקתו וכי ההצעה שקיבל הייתה כזו שהתכוונו לעמוד מאחוריה (עמ' 27, ש' 19). עם זאת הוא אישר כי עדיין היה אמור לנסוע לשם, לאפשר למזמינים לבדוק אותו ולהיפגש עם הרב הראשי (עמ' 27, ש' 30-31). לדבריו בחודש ספטמבר 2004 היה אמור לעבור מבחן בקהילה כדי שיראו מה הוא יכול לעשות ואז לחתום על חוזה. תקופת החוזה הייתה לשנה אך ניתן היה להאריך אותה (עמ' 28, ש' 1-7).

27. לאחר החקירה ומשהתמשכו ההליכים מסר התובע תצהיר עדות משלים. הוא תיאר כי נשאר ללמוד בישיבת מיר עד ליום 10.10.07 ואז גויס לצה"ל. המדובר מבחינתו בשינוי דראסטי של התוכניות שלו. הוא עשה טירונות ובהמשך שימש בתפקיד מש"ק כוח אדם חובה ומילואים בבסיס הקריה למשך שנה. הוא המשיך לשרת בצבא בשירות חובה בתנאי קבע למשך 4 חודשים נוספים והשתחרר ביום 1.2.09. הוא חזר ללימודים בישיבת מיר. ביום 28.7.09 הוא חזר לשירות מילואים בתנאי קבע למשך חודשיים עם אופציה להארכה והוא ממלא תפקיד של פרויקטור לשילוב חרדים באגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה. בשירות הצבאי הוא השתכר כ- 4,500 ₪ לחודש ובישיבה קיבל מלגה ותוספת ששתייהן מסתכמות בסכום של 1,550 ₪.

28. התובע כותב בתצהיר המשלים כי כשנה לפני מועד מתן התצהיר (התצהיר ניתן ביום 21.9.09) הוא ניסה לבדוק את כושרו לשחוט ושחט 4-5 עופות באיטיות ובזהירות תוך שהוא משתמש בסכין האישי של אביו שגם בדק את העופות לאחר השחיטה ומצא אותם כשירים. לאחר שחיטת 4-5 עופות הוא חש שאינו יכול להמשיך בגלל רעידות ביד.

29. בחקירה נגדית משלימה העיד התובע כי התגייס במסלול מקוצר של 12 חודשים מאחר שחשב שלאחר מכן יוכל לעבוד (עמ' 39, ש' 5-7). הוא הוכשר כמשגיח כשרות אך לא עבד בכך אלא מלא תפקיד משרדי (עמ' 39, ש' 17-20). לאחר השחרור המשיך לעבוד ארבעה חודשים במסלול של מילואים בתנאי קבע. הוא עשה בירור לגבי האפשרות לעבוד כמורה אך בסופו של דבר חזר לישיבה. לדבריו אשתו לא רצתה שיעבוד בדברים שאינם קשורים לקודש ולא היתה לו ברירה לאחר חמישה חודשים הוא החל לעבוד ברבנות. במקביל הוא ממתין למצב שאולי יתאפשר לו לחזור ולעבוד בצבא (עמ' 40, ש' 4-8).

30. התובע נשאל לגבי שינויים במצבה של הקהילה היהודית בונצואלה ואישר כי 'לא קל ליהודים, חוזרים לארץ' אך עדיין האמין שיכול היה להשתלב שם אם כי לא יודע אם היה נשאר עד עכשיו (עמ' 41, ש' 30-31).

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

עדות אשתו של התובע גב' חיה רבקה דרהין

31. אשתו של התובע תומכת בתצהירה בגרסת התובע לגבי התוכניות ומספרת כי בן דודו של התובע, הרב יוסף חיים מדינה, הוא רב הקהילה היהודית בקראקס ונצואלה וכי הציע לתובע בנוכחותה לעבוד כשוחט שם בשכר של 4,000 דולר בתוספת מימון השחייה. היא מספרת שהיא קיבלה זאת בשמחה וברצון וכי המדובר היה בתוכנית קונקרטיית שכללה גם את שילובה שלה בתוך מורה בבית הספר.
32. בחקירתה הנגדית היא אמרה שידעה שהתובע רצה להיות שוחט (עמ' 13, ש' 27) אך כיום הוא אינו מסוגל לעבוד בכך שכן הוא מסוגל לשחוט רק לאנשים פרטיים והדבר אינו יכול לשמש לפרנסה (עמ' 14, ש' 13-15).
33. באשר לאפשרויות שעמדו על הפרק היא ציינה כי פרט לונצואלה דובר על האפשרות שהתובע יסע לבד לתקופה של 3-4 חודשים לשיקאגו, ישחט שם לבד ויחזור (עמ' 16, ש' 9) וכי הצעה זו הועלתה בסוף 2003. היא תארה כי הרעיון לנסוע לחו"ל כבר החל להתגבש וכי לקראת הנסיעה היא הורידה חלק מהעבודות שלקחה על עצמה וזאת לאחר שילדה בחודש מאי 2003 והודיעה במספר מקומות עבודה (עמ' 17, ש' 11-13). היא אשרה שלא התפטרה רשמית עדיין אבל עמדה על כך שהודיעה שיכול להיות שתעזוב את העבודה (עמ' 17, ש' 14-20). משך זמן הנסיעה המתוכנן מבחינתה היה לא מוגבל ובכל מקרה תקופה ארוכה (עמ' 17, ש' 24). יחד עם זאת היא לא התלהבה מהאפשרות שהתובע יסע לבדו לעבוד בארה"ב (עמ' 16, ש' 23).

עדות חברו של התובע, משה כהן

34. העד, ראש כולל נר יוסף בירושלים, מתאר כי עסק בעבר בשחיטה מקצועית של בהמות ועופות ומסביר כי מדובר במלאכה גופנית קשה מאוד המצריכה מיומנות ודייקנות רבה. נדרשת אחריות רבה כדי לא ליהטריף את הבהמות. אחד השלבים הקשים לדבריו הוא שלב העמדת הסכינים שאותם יש להעמיד בסרט נע. לדבריו לאחר שהוסמך לשחיטה נסע לצרפת לקרוב משפחה ושם שחט למעלה מחודש 3-4 פעמים. הוא שחט במו ידיו לא פחות מ- 500 כבשים ביום בעיקר לפני פסח בצרפת וכן כ- 50 עד 100 עגלים ליום. בדרך כלל מדובר ביומיים עבודה בשבוע.
35. הוא מתאר כי עבודת השחיטה מבוצעת כאשר השוחט מגיע לבית המטבחים. בודק מיוחד בודק את הסכינים שלו שהם כשרים חדים וחלקים כנדרש בהלכות שולחן ערוך

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

ולאחר מכן השוחט לובש את החלוק שלו והמכונה מוליכה את העגל באופן שהוא מגיע מולו ואז מבצע את תנועת השחיטה – הולכה והבאה בצורה מיומנת ומדויקת והדבר נמשך מאות פעמים.

36. באשר לשחיטת כבשים זו מתבצעת בצורה שונה. הפועל תופס את הכבש בידיו, קושר לו את הרגליים, בעזרת קלשון מורם הראש ואז הכבש נשחט כאשר השוחט תופס בצווארו. העד טוען כי נדרשת לכל הפעולות שליטה מושלמת בשתי הידיים וכי לתובע יש קושי בכל מה שקשור להעמדת סכינים. עוד טוען העד כי שוחטים משתכרים בחו"ל – 2,000 – 3,000 דולר לחודש וראש צוות יכול להגיע עד ל – 5,000 דולר לחודש.

37. בחקירה הנגדית אמר העד שעסק בשחיטה לפני 12 שנה (עמ' 6, ש' 4-5) ותאר במסגרת עדותו את האימונים שנעשים להכשרת שוחטים. הוא הסביר כי הקושי עם המהירות מתקיים לצורך עבודה בבית מטבחים ושם נדרשת מיומנות גדולה (עמ' 7, ש' 21-22). הוא הדגים באמצעות סכין את ההשחזה על גבי אבן ואת תנועת ההשחזה ואחיזת האבן והסכין. לדבריו במהלך השחיטה החשש הוא מפגיעה באמצעות הסכין בעצם של הבהמה ואז נפגמת הסכין (עמ' 8, ש' 1-6). התיאור שנתן לגבי עבודת השחיטה היה כי מדובר בעבודה ב'סרט נע' (עמ' 9, ש' 21). הוא הדגים בעת עדותו את השחיטה כאשר יד ימין אוחזת בסכין ויד שמאל אוחזת בצוואר של הבהמה כדי להרגיש את הסימנים (עמ' 10, ש' 6-7).

חוות דעתו של ד"ר מנחם פורט

38. נוכח המחלוקת בשאלת יכולתו של התובע לעבוד כשוחט מונה, לבקשתו, מומחה רפואי בתחום הרפואה התעסוקתית. המומחה שמונה היה ד"ר מנחם פורט. לאחר שהמומחה נתן חוות דעת ונחקר עליה בבית המשפט מצאתי לנכון כי יש מקום למינוי מומחה רפואי נוסף וכך מונה גם ד"ר טרייבר.

39. ד"ר פורט מתאר בחוות דעתו את התלונות שנשמעו מהתובע ואת הבדיקה הפיזית. הוא מספר כי חקר את התובע על דרישות המקצוע וביקש פירוט של מספר נושאים וכן כי ביום הבדיקה הביא התובע דוגמאות של סכינים ואבני השחזה. עוד כותב ד"ר פורט כי התייעץ במחלקת השחיטה של הרבנות על כל מרכיבי השחיטה הן בארץ והן בחו"ל.

40. לדבריו מדובר באיש שידו הדומיננטית היא יד ימין וכי הוא אמור להחזיק את הסכין ביד ימין ולהשתמש ביד שמאל למתיחת עור צוואר הפרה או הכבש. יד זו גם אמורה להחזיק את אבן העמידה בעת הצורך. הוא כותב כי השחיטה הינה מעשה הלכתי 'פר

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

אקסלנס' והיא עונה לדרישות חמורות אשר לעמידת הסכין, לזווית השחיטה, למהירותה, לרצף בתנועות ועוד.

41. לדבריו:

"ההלכה דורשת לבצע עמידה מדוקדקת וכל שוחט מבצע השחזה לסכינים האישיים שלו. לצורך זה, הוא מחזיק ביד שמאל בין האגודל לשאר האצבעות את אבן ההשחזה ומבצע תנועות לצורך הגשת האבן לצד החד של הסכין לפי הזווית הרצויה. בפועל, שורש כף יד שמאל זו הרבה במהלך העמידה כאשר המרפק מחזיק את האמה בזווית קבועה. סביר להניח שהתעייפות היד בשל חולשתה, יכולה לגרום לרעידות שאמורות להפריע לעמידה, לעכב אותה (ואז לעכב את השחיטה), או לגרום לפגם בעמידת הסכין, דבר הפוסל את השחיטה עצמה."

42. עוד הוסיף המומחה כל פגם בטיבה של השחיטה הופך את העוף, הכבש או הבקר לטרף ורק עבודה מצוינת עונה להגדרה של שחיטה כשרה או חלקה.

43. ד"ר פורט מתייחס לכוונת התובע לעבוד בחו"ל והוא מתייחס לשיטה בדרום אמריקה ולפיה מדובר בקצב עבודה מהיר מאוד, צוות של שלושה אנשים המתחלפים כל שעה – אחד משחיז את הסכין, אחד שוחט והשלישי בודק. באשר לשיטה שהוא סבר שקיימת בצפון אמריקה מדובר בשיטה אחרת ולהערכתו התובע לא יוכל לעבוד בה.

44. בסיום חוות דעתו מתייחס המומחה לשני סוגים אחרים של שחיטה. שחיטת כבשים שנפוצה בארץ ולפי הערכתו התובע מסוגל לעבוד בתחום זה אך בהיקף מצומצם בלבד ולכן לא הדבר לא יכול להיות מקור לפרנסה מספקת. הסוג האחר הוא שחיטת עופות אך כאן מדובר בעבודה בקצב גדול אך לדעתו התובע יכול לבצע עבודה זו למשך מספר דקות ולכן לא יכול לעבוד במשחטה.

45. בסיכום חוות הדעת הוא מציין כי מבחינה טכנית ותפקודית התובע מסוגל לבצע כל הפעילויות הנדרשות לשחיטה הלכתית אך בפועל הוא לא מסוגל לעבוד בשחיטה תעשייתית כפי שהייתה כנראה שאיפתו המקצועית. הוא מעריך כי בעקבות התאונה איבד התובע כמעט לחלוטין את כושרו לעבוד כשוחט מקצועי.

46. לבקשת הנתבעת עבר התובע בדיקת עזר, שנערכה על ידי מר מורגרף, שהועברה לעיון ד"ר פורט. חוות דעת זו אוששה לטענת ד"ר פורט את מסקנותיו. מר מורגרף מצא בבדיקות כי הייתה ירידה בטווח התנועה האקטיבי בכוח עמוד שדרה צווארי יחסית לנורמה וכן בטווחי התנועה של הכתף, המרפק ושורש כף היד. מסקנתו הייתה כי

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

- לתובע אין אפשרות לבצע באופן ממושך ומהיר פעולת כיפוף, בו זמנית ניסור ודחיפה עם יד שמאל ולכן אינו יכול לחדד סכין על אבן. הוא מסוגל לבצע את העבודות באופן איטי אך קיים קושי לחזור על הפעולות שוב ושוב לאורך זמן.
47. בחוות דעת משלימה כתב ד"ר פורט כי בדיקה זו מחזקת את ממצאיו שכן נמצאה בה חולשה ברוב התנועות, בכוח שרירים, בהתעייפותם של השרירים של יד שמאל לעומת יד ימין.
48. ד"ר פורט זומן לחקירה נגדית. בין היתר הוא התבקש להתייחס לממצאי בדיקות ה-EMG השונות והוא השיב כי הבדיקה אינה תמיד אמינה (עמ' 45, ש' 22-23). הוא הוסיף כי התייעץ לגבי הבדיקות עם ד"ר אולגה גורדון שהיא רופאת שיקום או ד"ר צנטר שגם היא מומחית (עמ' 45, ש' 25-26). ההתייעצות עם הרופאות הנוספות הייתה באופן כללי ולא על הבדיקה הספציפית (עמ' 45, ש' 27-28).
49. המומחה התבקש להתייחס לקיומה של פגיעה קודמת בכף היד והוא סבר שמדובר בפגיעה מינורית, לדבריו 'אני לא ראיתי בפגיעה בכף היד השפעה על המקצוע של התובע' (עמ' 46, ש' 31) וכי הבעיה שממנה סובל התובע היא במרפק ובאמה (עמ' 47, ש' 3). הוא הבהיר כי התרשם מקיומה של חולשה מסוימת והתעייפות בשרירים המכופפים במרפק וכי בבדיקה שערך מצא ירידה כזו (עמ' 49, ש' 4-5). אף שהמדובר בבדיקה התלויה בשיתוף הפעולה של הנבדק סבר ד"ר פורט כי מדובר בבדיקה אמינה בהתבסס על ניסיונו הקליני (עמ' 49, ש' 7-8).
50. ד"ר פורט עומת עם קביעותיהם של ד"ר לוסטהאוז וד"ר יצחקי שלא מצאו פגיעה תחושתית ומוטורית ונשאל מדוע בחר להסתמך על חוות דעתה של ד"ר קורן לובצקי. הוא השיב כי הוא התרשם מקיום הפרעה בתחושה בעת שבדק את התובע וכן הפרעה בתפקוד היד. ההסבר שנתנה לכך ד"ר קורן לובצקי הנשען על פגיעה בעצב האולנרי נראה בעיניו מתאים (עמ' 50, ש' 12-15).
51. באשר לכל הנוגע למקצוע השחיטה אמר המומחה כי לא נכנס לפרטים לגבי שלבי לימוד המקצוע והוסיף כי אינו מומחה לשחיטה וכי נדרש למידע בנוגע למקצוע זה (עמ' 50, ש' 19-24). מקורות המידע שלו היו הידע הכללי, השאלות ששאל את התובע וביקור שערך אצל מישהו שהוא ראש צוות שוחטים (עמ' 50, ש' 30-31). אותו 'יועץ' נפגש עם המומחה, שוחח עמו והסביר לו את הטכניקה לשחיטה ואת הגורמים שפוסלים אותה (עמ' 51, ש' 4-7). המומחה אישר עם זאת כי לא ראה שחיטה בעצמו (עמ' 52, ש' 1-2).

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

52. המומחה נשאל באשר לאפשרויות אחרות ובין היתר הוא נשאל לגבי האפשרות של החזקת כמה סטים של סכינים שתימנע את הקושי בהעמדת הסכין. הוא השיב לשאלת בית המשפט באשר לאפשרות זו כי 'אם היה פתרון שכזה הייתי אומר פתרתם את הבעיה, אני פושט רואה בהרבה מקרים של נסיונות שיקום יש גם פתרונות שלא ישומיות בפועל' (עמ' 56, ש' 19-22).

53. במהלך החקירה הנגדית התעורר קושי עם תשובותיו של המומחה. הוברר כי בכל הנוגע למשמעות המגבלה; התפקוד והקשיים הוא נשען למעשה על עדות התובע ועל האמון במה שמסר לו (ר' השאלות בעמ' 54-56). קשה היה שלא להתרשם מבעייתיות מסוימת בבסיס הנתונים שעמד בפניו ושימש בסיס למסקנותיו.

חוות דעתו של ד"ר ישראל טרייבר

54. לאחר חקירת ד"ר פורט מונה ד"ר ישראל טרייבר מומחה רפואי נוסף. בחוות הדעת שערך הוא מתאר את המסמכים הרפואיים וחוות הדעת שניתנו. בהמשך הוא עובר לסקור את הלכות השחיטה ומציין את ההיבטים העיוניים והמעשיים שלה. לדבריו בלימוד המעשי לומד השוחט כיצד להעמיד את הסכין, להכין את העוף או הבהמה לשחיטה, לאחוז בהם בסכין, מה המיקום המדויק של הצוואר הנכון לשחיטה; כיצד לשחוט וכיצד לבדוק אם נשחטו שני הסימנים: קנה הנשימה והוושט וסוגיות נוספות. הוא מפרט את כלי העבודה של השוחט – הסכין ואבן המשחזת; את אופן ביצוע השחיטה כיום בבתי מטבחים.

55. לדברי המומחה לא קיימת כמעט שחיטה פרטית והרוב הגדול מתבצע באופן מסודר בבתי מטבחים מודרניים שבהם יש קו ייצור בו מגישים לשוחט בזה אחר זה את העוף והוא רק 'מוליך ומביא' את סכיניו על צוואר העוף. גם שחיטת הבקר נעשית באופן דומה. השוחט אינו מבצע את כל המלאכה אלא אחרים מכינים לו ואחר כך ממשיכים במלאכה.

56. המומחה מתאר מתקן שבאמצעותו מבצעים שחיטה של בהמות כפי שראה בסיוור שערך בבית מטבחים וכפי שאיתר תמונות באתר אינטרנט. הוא כותב שמבוצעות בממוצע 15-20 שחיטות לשעה כאשר שני השוחטים מתחלפים בשוה כך שכל אחד מבצע 7-10 פעולות שחיטה בשעה. בין פעולה לפעולה השוחטים מכינים בחדר צדדי את הסכין ומבצעים בדיקות קפדניות של להב הסכין לפני ואחרי פעולת השחיטה עצמה. הבהמה מובלת אל תוך המתקן הראשי כאשר ראשה עד הצוואר נכנס לתוך התקן הרמת

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

הצוואר, המתקן מסתובב 180 מעלות כאשר הראש כלפי מטה והצוואר נמתח מעלה גלוי לעין. השוחט מתקרב ומבצע בעמידה את החתך בצוואר ביד האוחזת בסכין (היד הדומיננטית) בתנועה אחת ללא צורך בשימוש בידו השנייה.

57. לאחר סיום הסקירה הוא עובר לדון בבעיות הרפואיות של התובע. באשר לכף היד הוא מציין כי התובע אינו מוגבל בשל הפגימה בכף היד.

58. באשר למרפק שמאל הוא כותב כי לא מצא בבדיקה הגופנית שביצע לתובע כל הגבלה בטווח התנועות של הצוואר או הכתפיים וכן כי לא מצא כל מגבלה בתפקוד המרפק וכף היד השמאלית 'פרט לירידה מינימלית בפעולת PINCH עם אצבעות 4-5 בלבד, ללא כל מגבלה בביצוע אגרוף עם כף היד השמאלית.

59. בסיכום חוות הדעת כותב המומחה את הדברים הבאים :

"לאחר הדגמה של ביצוע הפעולות הנדרשות בהשחזת הסכין, כפי שהובאה בפני ע"י מר דרהין בעצמו... וגם לאחר הדגמה של השוחטים בבית המטבחים ולאחר ניתוח מעמיק של דרישות התפקיד וגם יכולתו להפעיל את הגפה השמאלית העליונה בדגש לתפקוד המרפק וכף היד אני הגעתי למסקנה כי מר דרהין מסוגל לעבודה כשוחט:

1. פעולת השחיטה מבוצעת ע"י ידו הדומיננטית – הימנית ואין לו בעיה בתפקוד יד זו.

2. פעולת ההשחזה לא נפגמה גם כאשר יש לו ירידה מינימלית ביותר בפעולת ה-PINCH באצבעות 4-5 ללא כל סימן לפגיעה בפעולת ה-PINCH באצבעות 1-2-3, כך שאין כל בעיה להחזיק את אבן המשחזת ביד השמאלית או להניח אותה על שולחן ולהשחזי את הסכין עם ידו הימנית.

לסיכום,

לאור ניתוח כל הנתונים שהובאו בפני, בדיקתו, סיור בבית מטבחים הגעתי למסקנה כי בתאריך 21/4/2004 מר דרהין נפגע בתאונת דרכים במרפק שמאל ועקב כך לא היה כשיר לעבודתו כשוחט עד סוף שנת 2005.

מאז הינו כשיר לעבודתו כשוחט."

60. המומחה כותב כי לאחר הדגמה של ביצוע הפעולות הנדרשות בהשחזת סכין כפי שנעשו על ידי התובע וגם לאחר הדגמה של השוחטים בבית המטבחים בו ביקר וניתוח מעמיק של דרישות התפקיד הוא הגיע למסקנה כי התובע מסוגל לעבוד כשוחט. הוא מצא כי פעולת השחיטה מבוצעת על ידי היד הדומיננטית הימנית ואין כל בעיה בתפקוד יד זו ;

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

- פעולת ההשחזה לא נפגמה גם כאשר יש לתובע ירידה מינימלית בפעולת ה- PINCH באצבעות 4-5 כך שאין כל בעיה להחזיק את אבן המשחזת ביד השמאלית או להניח אותה על שולחן ולהשחזי את הסכין עם היד הימנית.
61. המסקנה של ד"ר טרייבר היא כי התובע לא היה כשיר לעבוד כשוחט עד לסוף שנת 2005 אך לאחר מכן הוא כשיר לעבודה זו.
62. בחקירתו הנגדית הוברר כי גם ד"ר טרייבר נזקק לעזרים לצורך מתן חוות דעתו וערך ביקור עצמאי בבית מטבחים בחיפה תוך שהוא מבקר שם למשך שלוש שעות משוחח עם שוחטים העובדים במקום. המומחה אף אמר כי נמנע מלמסור את סיבת בואו לבית המטבחים (עמ' 64, ש' 25-27). בנוסף למד המומחה על התהליך מאתר אינטרנט. הוא נשאל ארוכות לגבי תהליך השחיטה והשוני בין התהליך שהוצג בחוות דעתו לתהליך שהתובע טוען שמתקיים.
63. לדברי המומחה לא נעשה למעשה שימוש ביד שמאל וכי תנועת החתך נעשית ללא צורך בשימוש ביד השנייה (עמ' 66, ש' 17-22). עם זאת כאשר הוצגו בפניו תמונות הוא אישר כי נעשה שימוש ביד לצורך הרמת העור של צוואר הבהמה (עמ' 67, ש' 17-18).
64. המומחה אישר כי פעולת ההשחזה היא פעולה חשובה והדגים את ביצועה בעזרת אבנים (עמ' 69, ש' 26-27). עם זאת המומחה היה חד משמעי בעמדתו כי ככל שהנכות הייתה ביד ימין היה בה כדי לקבוע שהתובע אינו יכול לעבוד כשוחט אבל במקרה זה מדובר ביד השמאלית (עמ' 71, ש' 1-3).
65. שאלות נוספות שהופנו למומחה היו באשר לשימוש שנדרש שוחט לעשות ביד שמאל. הוא אישר כי המדובר באחיזה של האבן בשביל להשחזי; לפעמים נדרש צורך בכך לשם הרמת הצוואר (עמ' 73, ש' 20-26). תשובת המומחה לשאלה האם הדבר אינו מאט או מגביל את עבודתו כשוחט הייתה כי עבודתו היא לחתוך והוא שלל את האפשרות כי נגרמת האטה כללית. הוא היה משוכנע כי רוב הפעולה היא ביד ימין ולא ביד שמאל (עמ' 74).
66. המומחה לא חלק על כך שהתחושה של התובע באצבעות יד שמאל פחות טובה ויש ירידה קלה בתחושות וכן כי המרפק והאמה רגישים למגע (עמ' 75, ש' 3-6). בתשובה לשאלה האם ככל שמשווים את התובע לשוחט בריא בכל הנוגע לשחיטת עופות – האם יש פער בין שניהם ותשובתו הייתה 'הוא יתעייף מהר יותר, אם זה שעה מוקדם יותר או

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

שעתיים מוקדם יותר אין לי את הניסיון להגיד את זה אבל הוא יתעייף מוקדם יותר מהבריא (עמ' 75, ש 24-27).

67. לקראת סיום החקירה נשאל המומחה ביחס להשוואה בין פגיעת התובע ביד שמאל לפגיעתו של כנר שנדרש לשימוש בשתי ידיים. המומחה השיב כי 'הכנר צריך את האחוז הזה כדי ללחוץ על המיתר. לכן מיתר אחד לא מתפקד כלל, הוא מסוגל לעשות את הפעולה הזאת, יכול להיות שאחרי 50 פרות ברבע שעה הוא מסוגל אבל כל אחד לא יוכל לעשות זאת' (עמ' 76, ש' 26-28).

68. בסיכום חקירתו הוא אמר שוב כי 'כל העבודה שלו היא ביד ימין, יד שמאל היא יד עזר ואפשר להשחז את האבן למרות שיש לו פגם'.

הערכת הראיות

69. טרם הערכת הנזקים ברכיבים השונים יש לקבוע ממצאים בסוגיות העובדתיות, הרפואיות והתפקודיות.

70. התובע טוען כי בשל התאונה נגרם לו שבר חד, ברור ומוכח בכיוון התעסוקתי. ממי שכיוון עצמו לעסוק בשחיטה מקצועית ותעשייתית בחו"ל – עבודה שאמורה הייתה להניב שכר של כ- 4,000 דולר לחודש – הוא משתכר שכר נמוך יחסית מעבודתו בצה"ל שמגיע ל- 4,613 ₪ לחודש.

71. לטענתו המדובר בעבודה שמצריכה שימוש בידיים. נוכח הדרישות ההלכתיות לביצוע שחיטה הוא אינו מסוגל לבצע שחיטה כשרה גם אם ועל כך הוא אינו חולק הוא יכול לשחוט בהמות בודדות. בענין זה מבקש התובע להסתמך על חוות הדעת של ד"ר קורן לובצקי ולהעדיף את גישתו של ד"ר פורט על פני זו של ד"ר טרייבר. מכל מקום התובע מפנה לכך שגם לפי גישתו המחמירה של ד"ר טרייבר יש צורך בשתי הידיים להעמדת הסכין וכי הנחתו כי אין צורך ביד שמאל אינה מבוססת. לשיטתו נדרש שימוש חשוב והכרחי ביד שמאל בשלב העמדת הסכינים ובשלב תפיסת הסימנים ובדיקתם.

72. עוד מפנה התובע לכך שמדובר בעבודה אינטנסיבית וחוזרת על עצמה המחייבת ריטואל קבוע של תנועת יד שמאל דבר שהתובע אינו יכול לעשות.

73. תמיכה לטענותיו מוצא התובע בכך שמבחינה אישית, חברתית ובן זוגית – היה מחויב בעבודה במקצועות שקשורים לדת ולכן פעל לקבל הסמכה כשוחט עופות וכשוחט בקר.

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

הוא מפנה לראיות שהובאו ולפיהן רב הקהילה בונצואלה הוא בן דודו ונוכח הקשרים הטובים סבור כי הסבירות שהיה מתקבל לעבודה שם ומתמיד בה היא גבוהה. אין מדובר, לטענתו, בעניין ספקולטיבי שטרם בא לעולם אלא בתוכניות מגובשות שהחלו להיות מבוצעות.

74. הנתבעת טוענת כי מדובר בחבלה ביד שאינה דומיננטית ולמעט צלקת שהותירה נכות מינורית מאוד לא נראה כל נזק. לשיטתה למרות הניסיונות הבלתי נלאים של התובע להוכיח ההיפך אין מנוס מלקבוע כי לא עלה בידו להוכיח כי נגרם נזק העולה על הנכות ואין כל בסיס רפואי, עובדתי, משפטי או הלכתי לטענות שהתובע מעלה באשר לפגיעה התעסוקתיות שנותרה לו. הנתבעת מפנה לחוות הדעת של ד"ר יצחקי וד"ר לוסטהאוז והיא מבקשת שלא לקבל את חוות דעתה של ד"ר קורן לובצקי בעניין זה.

75. בפן התעסוקתי מבקשת הנתבעת לאמץ את חוות דעתו של ד"ר טרייבר הקובעת כי אין לתובע כל מגבלה בעבודות השחיטה ואין לקבל את הטענות המגמתיות של התובע. עוד מפנה הנתבעת לכך שהמגבלה היחידה שעליה התובע מעיד היא בהעמדת הסכינים וכי גם עבודה זו נעשית בעיקר ביד הימנית ובטרם הגעה למשחטה ואין מניעה כי התובע יבצע את השחיטה עם סכינים רבים ללא צורך בהעמדת סכינים חוזרת. טענה אחרת היא כי אין מניעה שהשחזה תבוצע גם באמצעות שולחן במקום לאחוז את האבן ביד שמאל.

76. הנתבעת סבורה כי אין לקבל את חוות דעתו של ד"ר פורט שכן נסמך אך ורק על עדות התובע ועל עדות אדם שנועץ בו וראה אותן כיתורה מסיני. הוא לא טרח לבקר בבית מטבחיים; לא בדק כמה משחטות ושוחטים יש בארץ ומהם תנאי ההעסקה. מכל מקום לשיטת הנתבעת גם לדעתו של ד"ר פורט אין לתובע מגבלה לבצע את השחיטה ביד ימין וכן לא נראה היה לו שיש קושי בשימוש בסכינים רזרוויים.

77. הנתבעת מפנה לכך שלא הוכח דבר על נתוני שכר של שוחטים בארץ ובחוו"ל. המסמך עליו נסמך התובע ובו הוסכם לכאורה על השכר בונצואלה אינו קביל כראיה ואין למעשה כל תשתית ראייתית להניח מה השכר שהיה משתכר. בנוסף טוענת הנתבעת כי לא נחתם חוזה; קבלת התובע לעבודה הייתה מותנית בקיום הליך של בדיקה ובחינה על ידי ועדת קבלה על ידי הרב הראשי של ונצואלה ואין כל וודאות שהיה מתקבל לעבודה. בפועל גם לא עולה כי נעשו הכנות למעבר לונצואלה כפי שטענו התובע ואשתו. מכל מקום התובע אישר כי היה חוזר לארץ לאור מצב הקהילה היהודית בונצואלה ולא ברור אם היה נשאר לחיות שם.

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

78. המחלוקת בין הצדדים כפי שפורטה לעיל על רקע הראיות שנשמעו מחייבת בחינתן של מספר שאלות:

א. האם היה התובע במסלול לקראת הכשרתו כשוחט והאם הוכח ברמת ההסתברות הדרושה במשפט האזרחי כי אלמלא התאונה היה עוסק כשוחט בכלל ובונצואלה או בארה"ב בפרט.

ב. ככל שניתן להניח כי התובע היה מתקבל לעבודה כשוחט בקר בונצואלה – מה פרק הזמן שבו היה עובד בחו"ל.

ג. האם הפגיעה ביד שמאל בתאונה היא בעלת השפעה כזו שיש בה כדי להצדיק את הימנעות התובע מלעבוד בשחיטה תעשייתית.

ד. ככל שהתשובה לשאלות אלה חיובית יש להעריך את גובה ההפסד בהתחשב במקצועות האחרים שבהם התובע היה יכול לעסוק.

79. מצאתי לאחר שמיעת הראיות כי אני מקבל את עדות התובע ואשתו כי התכוונו לנסוע לונצואלה וכי אין מדובר בספקולציה אלא בתוכנית שהייתה בשלבי יישום. מתוך הראיות הוברר כי לתובע היו קשרים משפחתיים כאלה ואחרים עם אנשי הקהילה שם וכי דובר באופן קונקרטי על העסקה ועל שכר לתובע ולבת זוגו. עם זאת, איני משוכנע כי הונחה תשתית ראייתית מספקת כדי לבסס מה בדיוק היה השכר עליו הוסכם ובעניין זה הטענה נשענת בעיקר, אם לא רק, על עדותם היחידה של התובע ואשתו שלא הובאה להן תמיכה מספקת (למעט אישור הקהילה שהוגש בהסתייגות). עוד שוכנעתי כי גם אם התובע לא היה נוסע לונצואלה או לארה"ב הוא התעתד לעסוק בשחיטה מקצועית ותעשייתית ועדותו בעניין זה, הנתמכת בצעדים שנקט כדי לקבל הסמכה כשוחט, מקובלת עלי.

80. בכל הנוגע למשך הזמן שבו היה נשאר התובע בונצואלה או עובד לבד ללא משפחתו בארה"ב – לא שוכנעתי כי יש מקום להניח כי מדובר בתקופה ממושכת המגיעה למשך 20 שנה או תקופה הקרובה לכך. התקופה שמופיעה במסמכים היא של שנה וגם אם נניח כי הייתה מוארכת הרי שמדובר בתקופה קצרה יחסית ולהערכת התשתית הראייתית שהונחה אינה מאפשרת לקבוע כי התובע היה עובד בחו"ל מעבר לשנתיים. יש לציין כי אף שקיימות ראיות המבססות את כוונת התובע לנסות ולעבוד בונצואלה עדיין טרם הושלם הליך קבלתו לעבודה; הוא לא עבר ראיון ומבחן ולא ניתן להתייחס

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

- לעבודה זו כאל עבודה ודאית. בקביעת תקופת הזמן ניתן משקל גם לספק האם התובע היה מתקבל לעבודה ועד כמה היה מצליח להתאקלם עם משפחתו בונצואלה.
81. מכאן לשאלה המרכזית והיא האם ניתן לתלות בנכות שנותרה את הימנעותו של התובע מעבודת שחיטה תעשייתית. הארכת בתיאור העדויות השונות ועמדתם הקוטבית של שני המומחים אך בסופו של דבר הגעתי למסקנה כי לא ניתן לקבל אף אחת מחוות הדעת של המומחים בתחום הרפואה התעסוקתית כפי שהיא.
82. איני סבור כי ניתן לקבוע באופן חד משמעי, כפי שהתובע טוען, כי הפגיעה ביד שמאל מנעה ומונעת ממנו מלעבוד בשחיטה תעשייתית. כפי שעולה מתוך מכלול חוות הדעת ספק אם מדובר בפגיעה כה משמעותית ביד ואם אותה ירידה בתחושה, שאולי נמצאה, יש בה כדי לבסס את הטענה כי התובע אינו מסוגל לתפקד ביד שמאל.
83. מתוך חוות הדעת של ד"ר יצחקי וד"ר לוסטהאוז ספק אם יש בכלל פגיעה ביד ובתחושה. חוות דעתה של ד"ר קורן לובצקי אינה בהכרח עולה בקנה אחד עם ממצאי בדיקות העזר שנמצאו תקינות. מכל מקום אין לשכוח כי מדובר בצלקת ובהפרעה מוגבלת בתחושה ולא יותר. הטענות לקיומו של רעד לא הוכחו ואינן נובעות מחוות הדעת או מעדותו הראשונית של התובע ותלויותיו.
84. אני נכון להניח כי נדרש שימוש מסוים ביד שמאל ואולם שימוש כזה הוא מוגבל בהיקפו. כפי שהתובע והמומחים השונים תיארו עבודת השחיטה מבוצעת ביד ימין והשימוש ביד שמאל להעמדת הסכינים ולבדיקת השחיטה הוא משני ובוודאי כזה שניתן למצוא לו תחליפים אחרים בדרך של העמדת סכינים רבים יותר מראש; העזרות בשולחן או באנשים נוספים. הרושם שנותר מעדותם של שני המומחים והעדים היה כי ככל שיש לתובע מגבלה בשחיטה אין המדובר במגבלה המונעת ממנו ביצוע שחיטה בכלל ואף לא מונעת ממנו עיסוק בשחיטה תעשייתית אלא לכל היותר גורמת להפרעה או להאטה מסוימות בביצוען.
85. איני מקבל את עמדת ד"ר פורט לפיה התובע אינו יכול לעבוד בשחיטה תעשייתית אך אני סבור כי אין לקבל גם את העמדה ההפוכה של ד"ר טרייבר ולדעתי יש להניח כי עבודת התובע בשחיטה תעשייתית תואט או תצריך סיוע במידה מסוימת ולכן מדובר בגריעה חלקית מכושר העבודה כשוחט אך לא באובדן כושר זה. בהקשר זה אעיר כי יש קושי לא מבוטל הנובע מכך שהתובע כלל לא ניסה לעבוד במשחטה תעשייתית לאחר התאונה; לא בחן את האפשרויות שיש להקלה על מגבלתו ביד שמאל, ככל שקיימת, ולא הראה כי הוא אינו מתקבל לעבודה בשל אותה מגבלה.

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

86. כאמור, גם העמדה הקוטבית האחרת כי אין לתובע כל מגבלה אינה יכולה להתקבל ודומה כי במהלך החקירה הסכים לכך ד"ר טרייבר. מעדותו שלו עלה כי יש בכל זאת שימוש מסוים ביד שמאל וכי המגבלה יכולה להביא להאטה בפעילות או לעייפות לאחר פרק זמן קצר יותר משוחט אחר.

87. בכל הנוגע להערכת ההפסד שנגרם לתובע קיים קושי ראייתי והראיות שהובאו היו חסרות: התשתית באשר להכנסה בחו"ל אינה מבוססת מספיק; לא הובאו ראיות תומכות או עדים אחרים ובהם שוחטים שעבדו בחו"ל והיו יכולים להעיד על השכר ועל תנאי ההעסקה. גם באשר להכנסותיהם של שוחטים בישראל ותנאי עבודתם הראיות שהובאו חסרות ואינן מספקות תמונה מספקת להערכת ההפסד.

88. על רקע הדברים שתוארו לעיל הגעתי למסקנה כי יש לבסס את הערכת הפסדי ההשתכרות של התובע והגריעה מכושר ההשתכרות בדרך של אומדן לפי הפירוט שלהלן:

א. הונחה תשתית חלקית לכך שהתובע עתיד היה לעבוד מחודש ספטמבר 2004 בונצואלה כשוחט מקצועי אך יש תשתית ראייתית חסרה לגבי השכר שהיה משתכר שם והתנאים; עוד יש ספק לגבי משך הזמן שבו היה יכול להתמיד בעבודה זו. בהתחשב בספק זה אני סבור כי לתקופה שבה לא יכול היה התובע לעבוד כשוחט וכי אולי היה עובד בונצואלה יש לפסוק לו הפסד על בסיס סכום של 2,500 ₪ לחודש למשך שנתיים (ספטמבר 2004 עד ספטמבר 2006).

ב. החל מחודש אוקטובר 2006 ועד עתה יש להניח קיומו של הפסד חודשי ממוצע בסכום של 1000 ₪ הנובע מכך שהתובע יכול לעבוד כשוחט אך בקצב איטי יותר או עם היזקקות לעזרה מסוימת בהעמדת הסכינים או בפעולות אחרות.

ג. הפסד חודשי זה קיים גם למלוא תוחלת חי העבודה של התובע.

הפסד השתכרות בעבר

89. כאמור, התובע מבקש לפסוק לו פיצוי מיום התאונה בחודש אפריל 2004 ועד עתה על בסיס ההנחה כי היה אמור להתחיל להשתכר סכום של 16,000 ₪ לחודש החל מחודש ספטמבר 2004 ועד עתה. מסכום זה הוא מציע להפחית את ההכנסה הנוכחית – 1,500 ₪ לחודש. הוא מבקש להוסיף לשכר בחו"ל גם את שווי ההטבות שהיה מקבל ולאחר הפחתת מס הכנסה מגיע להפסד חודשי של 13,500 ש"ח. הסכום המתקבל ל- 81

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

חודשים מגיע לסך של 1,093,500 ₪. מסכום זה יש להפחית את ההכנסות מצה"ל והיתרה המתקבל לפי חישוב התובע היא 917,500 ₪. עמדת הנתבעת היא כי לא נגרם לתובע כל הפסד ואין לפסוק לו פיצוי או לכל היותר יש לפסוק פיצוי למשך תקופה קצרה.

90. בהתאם למה שכתבתי לעיל אני פוסק לתובע סכום של 60,000 ₪ עבור השנתיים הראשונות. לסכום זה יש להוסיף הפרשי הצמדה וריבית מיום 1.10.2005. בכל הנוגע ליתרת התקופה – 55 חודשים – אני פוסק לתובע סכום של 55,000 ₪. לסכום זה יש להוסיף הפרשי הצמדה וריבית ממחצית התקופה.

הגריעה מכושר ההשתכרות

91. באשר לגריעה מכושר ההשתכרות מציע התובע לערוך חישוב דומה ולפיו בסיס שכרו הוא 15,000 ₪ נטו. את שיעור הגריעה מציע התובע להעריך ב- 30%. התובע מציע להניח כי היה מתמיד בעבודה זו למשך 20 שנה ולכן הסכום המתקבל לתקופה זו עומד על 892,485 ₪. לחילופין הוא עורך חישוב ולפיו אחר הכולל הפסד לפי השכר הממוצע במשק בישראל תוך הפחתת הסכום אותו הוא משתכר כיום וההפסד המתקבל הוא 3,672 ₪ לחודש. לחילופי חילופין מציע התובע לערך תחשיב לפי שיעור גריעה של 15% והשכר הממוצע במשק עד גיל 67. הסכום המתקבל לפי חלפה זו מגיע ל- 293,702 ₪. בנוסף מבקש התובע פיצוי עבור אבדן התנאים הסוציאליים בסך של 35,000 ₪.

92. הנתבעת מציעה שלא לפסוק לתובע דבר ולחילופין לערוך תחשיב המבוסס על 5% נכות והשכר הנוכחי או השכר הממוצע ומהם לגזור פיצוי גלובאלי בסכום שבין 20,000 ₪ ל- 25,000 ₪.

93. בהתאם למה שקבעתי לעיל אני פוסק לתובע סכום של 1,000 ₪ לחודש עד הגיעו לגיל 67 (מקדם היוון – 180.3 לפי סיכומי התובע) ובסה"כ – 180,300 ₪. סכום זה משקף הפסד חודשי ממוצע המניח אפשרות כי ההפסד בתקופה הקרובה היה גבוה יותר אך עם השנים התובע היה מסתגל למגבלה, ככל שישנה, היה עובר לתפקידים קלים יותר או שהיו נמצאים האמצעים לכך שהשחיטה הייתה נעשית מבלי שאותה פגיעה קלה ביד שמאל תפריע לו. קביעת הסכום נעשתה על דרך של אומדן וזאת נוכח הקושי להעריך את השכר אותו משתכר שוחט בישראל בהיעדר נתונים מלאים לעניין זה. לסכום זה יש להוסיף סכום גלובאלי של 10,000 ₪ עבור אבדן חלק מהתנאים הסוציאליים.

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

עזרה וסיעוד

94. התובע מבקש בסיכומי פיצוי בסכום של 8,000 ₪ בראש נזק זה. הנתבעת סבורה כי אין לכך מקום. בהתחשב במשך תקופת אי הכושר אני מעריך את הפיצוי בראש נזק זה בסכום של 5,000 ₪ נכון להיום.

הנזק הלא ממוני

95. התובע מבקש שיפסק לו פיצוי ברכיב זה לפי 14.5% אחוזי נכות ו- 17 ימי אשפוז. הסכום המתקבל לפי החישוב שערך התובע הוא 37,530 ₪. הנתבעת לא חלקה על סכום זה ואני פוסק את הסכום האמור.

סיכום

96. הנתבעת תשלם לתובע פיצוי לפי הפירוט שלהלן:

115,000 ₪	הפסד השתכרות בעבר -
190,300 ₪	גריעה מכושר ההשתכרות ואבדן תנאים-
5,000 ₪	עזרת הזולת -
37,530 ₪	נזק לא ממוני -
<u>347,830 ₪</u>	סה"כ -

97. יש להוסיף הפרשי הצמדה וריבית לפיצוי עבור הפסדי השכר בעבר כמפורט לעיל. הנתבעת תשלם לתובע שכר טרחת עורך דין בגובה של 15.08% מהסכום המתקבל וכן תשיב לו את הוצאות המשפט (אגרה תשלום לעדים ושכר טרחת המומחה עבור חקירתו) בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מהמועד שבו הוציא את ההוצאות. במקרה של מחלוקת לעניין ההוצאות תוגש לרשם בקשה לשומת הוצאות.

98. בא כוח התובע ביקש להפריד את שכר הטרחה הנפסק לבין סכום הפיצוי נוכח עיקול שהוטל. הוא הפנה בעניין זה לת.א. (שלום י"ם) 12130/08 **יצחק בן אמו נ' איילון חברה לביטוח** (פורסם במאגרים, 13.3.08). ככל שהעניין עוד עומד על הפרק תוגש בקשה נפרדת בעניין זה ותועבר לתגובת מבקש צו העיקול. עם קבלת התגובה ותשובת בא כוח התובע לבקשה תינתן החלטה בעניין זה.

בית משפט השלום בירושלים

26.6.2011

לפני כב' השופט ארנון דראל
ת"א 4367-05 דרהין שאול נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

99. התשלום יבוצע בתוך 30 יום ממועד המצאת פסק הדין לבאת כוח הנתבעת.

ניתן היום, כ"ד סיון תשע"א, 26 יוני 2011, בהעדר הצדדים.

ארנון דראל, שופט